

Kašička, František; Nechvátal, Bořivoj

Oblast Hluboké nad Vltavou — vývoj a stavební podoba středověkých sídlišť do husitského období

Archaeologia historica. 1992, vol. 17, iss. [1], pp. 291-303

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/140001>

Access Date: 11. 11. 2024

Version: 20241111

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Oblast Hluboké nad Vltavou — vývoj a stavební podoba středověkých sídlišť do husitského období

F. KAŠIČKA—B. NECHVÁTAL

Městečko Hluboká nad Vltavou se světoznámým zámekem a obce, které dnes přísluší k jejímu katastrálnímu území, zabírají jen menší část historické-zeměpanského Hlubocka při ústupu Vltavy z Českobudějovické kotliny.

Z prostoru bývalého třetihorního jezera sem zasahuje pod Hlubokou jen část s obcemi Bavorovice a Munice a na pravém břehu Zámostí s dvorcem Křesín. Od Hluboké se Vltava prodírá zalesněným údolím mezi dnešní Starou a Novou oborou do severní poloviny dnešního katastrálního území Hluboké, kterou ovládá svou centrální polohou a situací Kostelec.

Na pravém břehu Vltavy jsou kolem Kostelce soustředěny obce Poněšice, Lišnice, Němčice, Hroznějovice a Jaroslavice — na levém břehu nalézáme jádro bývalého městečka Purkarce, jižně od něho zříceninou Karlshausu — Hrádku — a severně obci Jeznice s bývalým mlýnem a osadou Buzkov.

Vcelku vysoká nadmořská výška převážné části území a její drsnější přírodní charakter ovlivňovaly postupné osídlování těchto končin a jeho hustota zůstala dodnes relativně nižší.

K nejstarším připomínkám slovanského osídlení ze starší a střední doby hradištní náleží tu především LITORADLICE se severní hranicí našeho území na protějším břehu proti Jaroslavicím. Rozlehlé hradištko se třemi pásy valů (2,5 ha) nebylo dosud systematicky archeologicky zkoumáno, informace byly získány dosud pouze z povrchových sběrů — B. Dubského, A. Beneše a dalších.

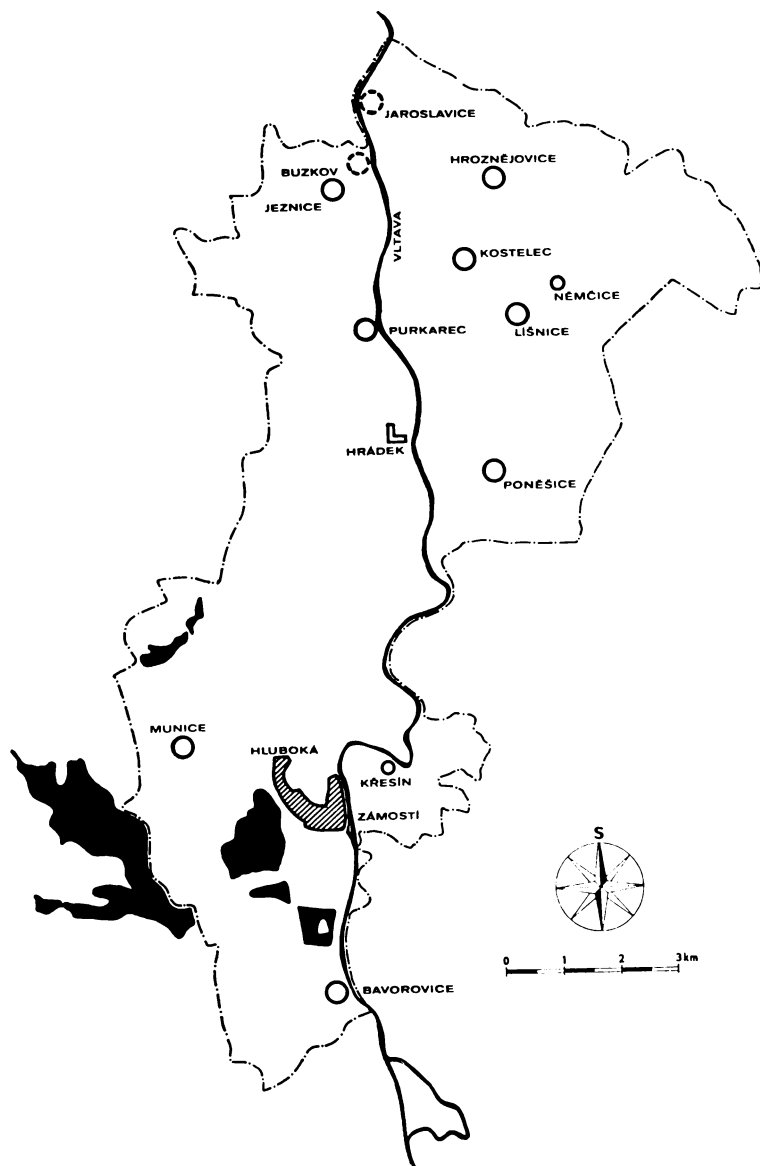
Prozatím chybějí hmotné doklady, zda nějaké hradiště neexistovalo v příhodné poloze dnešního hlubockého zámku. Teprve až z 12.—13. století pocházejí keramické zlomky nádob z místa asi 200 m severně od Purkarce a další od Jaroslavic.

Neznámý kruhový hrádek, zjištěný v poslední době P. Břicháčkem u Poněšic není dosud spolehlivě datován.

Rozhodující pro osídlení oblasti katastru Hlubocka (obr. 1) a jeho nejbližšího okolí bylo nepochybně 13. století se svými mezními vývojovými změnami. Jako orientační bod starých cest v budějovické kotlině vyrostl patrně záhy asi 2 km jihovýchodně od dnešní Hluboké na vysokém vrchu, ale již mimo naše území, kostelík v HOSÍNĚ. Dochovaná sakristie kostela, který vystřídala v 19. století dnešní pseudorománská novostavba — má dosud půlkruhovou východní apsidu, interiér je zaklenut dvěma poli nejspíše mladé žebrové křížové klenby. Časové zařazení stavby se v literatuře pohybuje v rozmezí 400 let — krajní představuje vročení Václava Mencla mezi naše nejstarší svatyně, ještě z období slavníkovského panství — protipólem je datování Milady a Oldřicha Radových, kteří sakristii společně se zbořeným kostelem kladou do první poloviny 14. století. Konečné časové určení vzniku sakristie — (stavěné z lomového kamene s nárožní armaturou) — závisí na výsledcích budoucího podrobného výzkumu — předběžně se kloníme k přesvědčení, že stavba předcházela založení hradu Hluboké a města Budějovic a že tedy vskutku asi patří mezi starší církevní objekty tohoto prostoru.

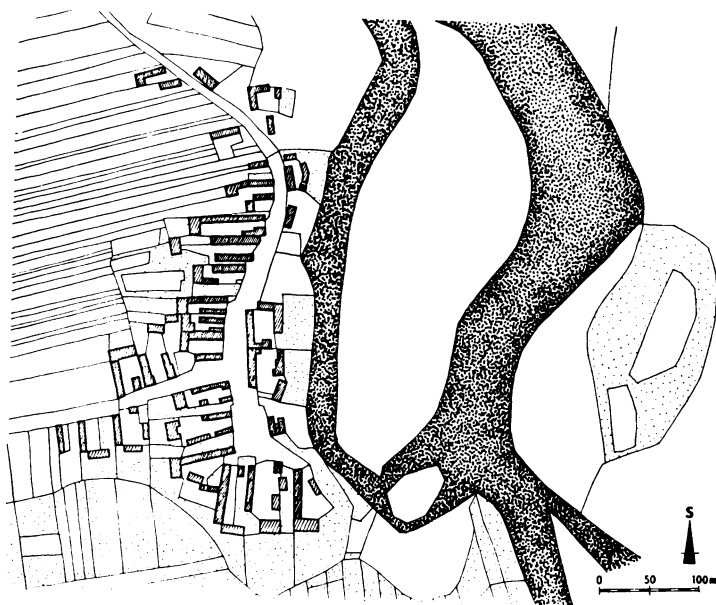
Do staršího období patří svým vznikem i vesnice BAVOROVICE (obr. 2) v nejnižším dílu dnešního katastrálního území — již v inundačním území budějovické pánve. Uvádí se k r. 1227 jako majetek pražského kláštera sv. Jiří.

Na počátku 13. století zakládají v širší oblasti své državy potomci Vítka z Prčic. Postupná expanze rodu, kterou se stali nebezpečnými soupeři českého krále — vedla zřejmě poslední Přemyslovce k založení hradu HLUBOKÁ (obr. 3) a následně k vysazení královského města Českých Budějovic. Pro nově založený královský hrad — zřejmě v době Václava I. — byl vybrán

Obr. 1. Hluboká — rozsah vymezeného studovaného území.

klínový ostroh, orientovaný svou osou lehce šikmo k jihu, směrem na dnešní České Budějovice. Tvar ostrožny ovlivnil jako obvykle hradní dispozici, která se ve hrubém zdivu bezpochyby zachovala dodnes. Tvořil ji protáhlý — téměř obdélný útvar, na východním boku lehce zalomený. Tento bok hájila dosud dochovaná válcová „Červená věž“ a při severním nároží jiný útvar, který se

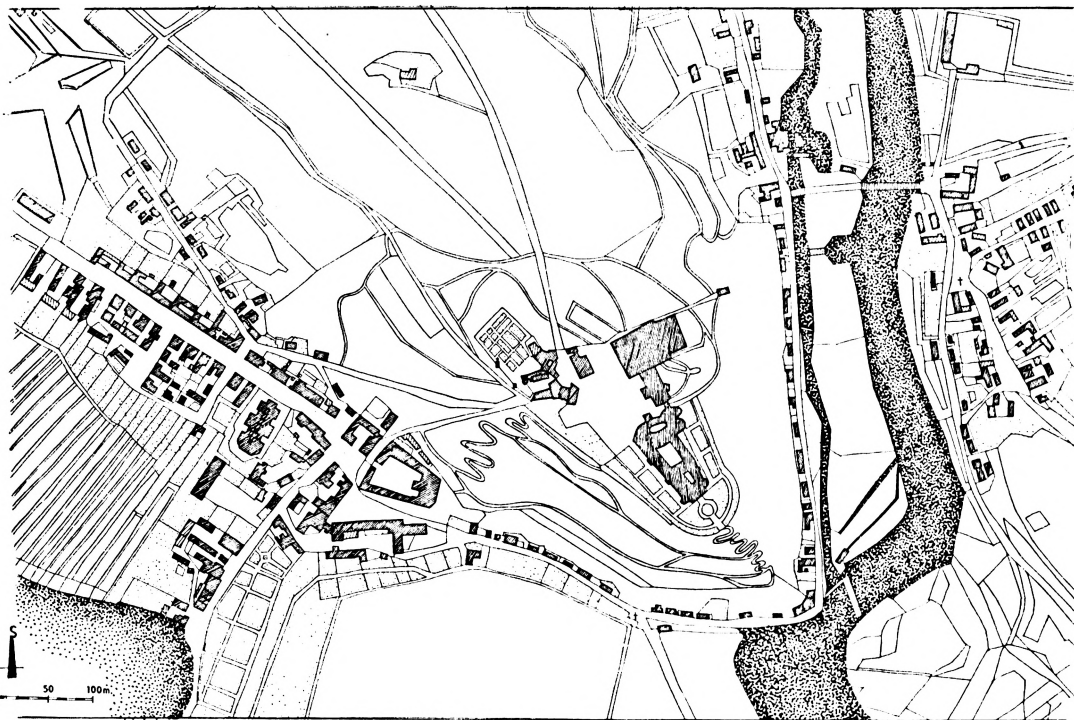
Obr. 2. Bavorovice — katastrální plán obce z r. 1827 — dosud s neregulovanými rameny Vltavy.

později přetvořil do dnešního risalitu s kaplí. Na protějším západním podélném boku hradby stopy podobných nárožních věží nebyly prozatím zjištěny. Nejvýraznějším motivem hradní siluety byla mohutná severní čelní věž, mající kolem 10 m v průměru. Podle některých náznaků nelze vyloučit, že byla původně zaostřena do břitu. Hlavní brána tohoto hradního jádra sousedila s velkou věží. Obě podélné obvodové hradby sledovala uvnitř protáhlá jednotraková křídla, v dochované dispozici nejsou zřetelné náznaky možného příčného přídělení nádvoří.

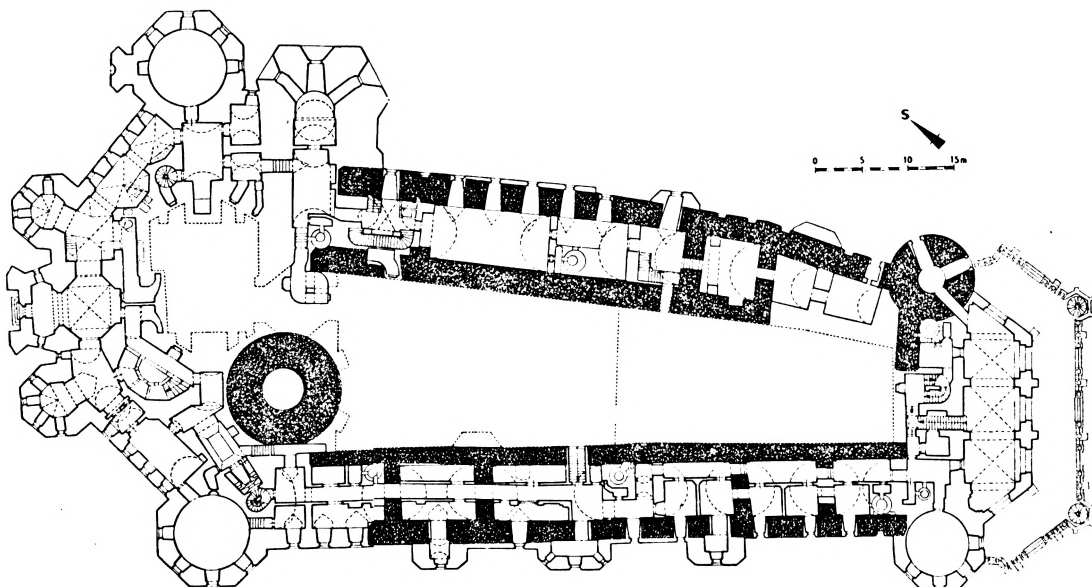
V následných letech, po tragické smrti krále Přemysla Otakara II. na Moravském poli, se „pokutní louka“ u řeky pod východním bokem hradu stala r. 1290 dějištěm potupné popravy Závaše z Falkenštejna.

V souvislosti se založením Hluboké a Budějovic vrcholí zřejmě i osidlovací proces v okolí, doprovázený stejně jako v celé tehdejší střední Evropě velkými změnami struktury zemědělských sídlišť. Mezi vsi založené patrně až souběžně se vznikem Hluboké náleží zřejmě MUNICE (obr. 5), necelé 2 km západně od podhradí — dodnes pravidelný návsní typ s rozlehlým centrálním prostorem (cca 120×250 m — v ose: Hluboká—Zliv). Patrně v čelní poloze návsi byl dvorec mana, který byl podle pozdějších zpráv povinen podle potřeby dostavit se na hrad Hlubokou s koněm a samostřilem.

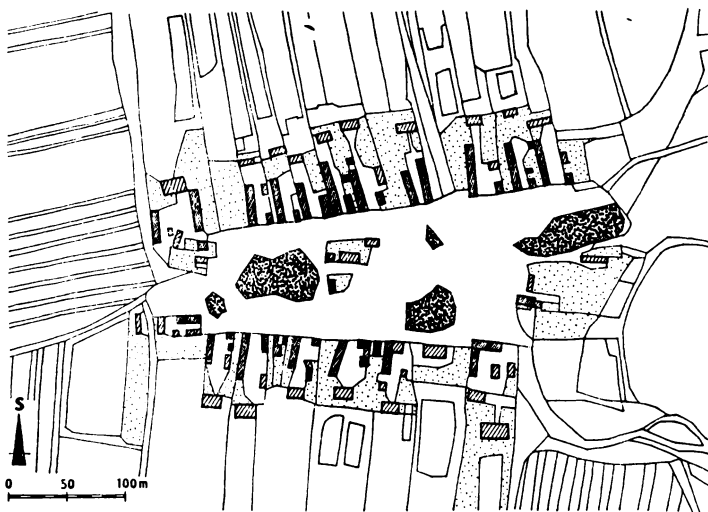
Poněkud odlišná byla zřejmě situace v severním dílu dnešního hlubockého katastru, kde je skupina vesnic po obou stranách Vltavy dodnes oddělena od

Obr. 3. Hluboká nad Vltavou — katastrální plán zámku z r. 1827 s podhradním městečkem a s osadou Záměstí.

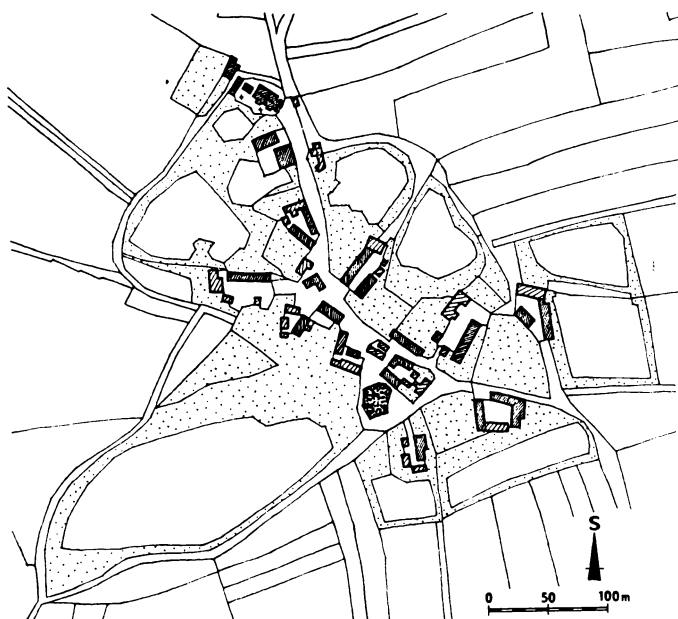

Obr. 4. Hluboká nad Vltavou — půdorys suterénů dnešního zámku s černě označeným starším gotickým zdívem.

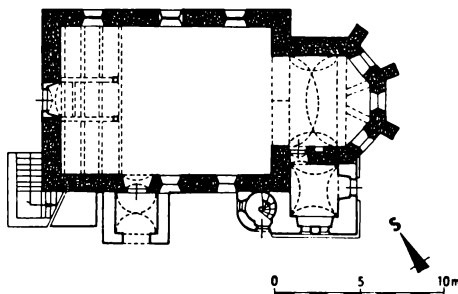
Obr. 5. Munice — katastrální plán obce z r. 1827.

širšího okolí věncem lesních masivů. Starší původ a funkci jakéhosi lokálního centra, nad křížením cest, tu lze patrně přisoudit KOSTELCI (obr. 6), ve výrazné krajinné poloze uprostřed skupiny osad. Již svým názvem upomíná opevněné kostelní stavby, sloužící jako útočiště okolních obyvatel v období různých válečných krizí. V tomto případě možno hypoteticky předpokládat, že zdejší opevněný soubor vznikl, nebo byl současně s kostelem znovu vybudován až po smrti Přemysla Otakara II., za válek mezi Tobiášem z Bechyně a Vítkovci,

Obr. 6. Kostelec — katastrální plán jádra obce z r. 1827.

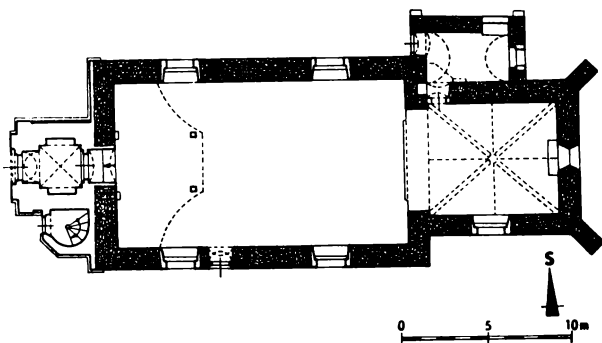
kolem r. 1289. O rok později opevňuje totiž Tobiáš své město — Týn nad Vltavou (cca 10 km severně odtud) a podle jeho formuláře byly některé pomezí kostely v jeho majetku změněny opevněním na taktické body (Boháč 1979, 171, pozn. 36). Kostel je situován při nejvyšším severním okraji obce (obr. 7). Na plochostropou loď navazuje krátké, trojboce uzavřené kněžiště,

Obr. 7. Kostelec — půdorys kostela sv. Vavřince (s černě vyznačeným raně gotickým zdívem).

a k jeho jižnímu boku přiléhá mladší věž čtvercového půdorysu. K raně gotickému původu stavby se hlásí prostý lomený portál hlavního vstupu od jihu, profilovaný pouze jednoduchým ozubem. Loď odděluje od závěru s dnešní barokní klenbou rovněž prostý lomený vítězný oblouk, hrany kněžiště podpírají neodstupněné opěráky, završené jednoduchými pulty. Pod omítkou nároží je zřetelná kvádrová armatura. Nepravidelně oválný obvod hřbitova kolem kostela sleduje pravděpodobně alespoň zčásti starou linii opevnění.

Významnou raně gotickou lokalitu v severním dílu hlubockého katastru představuje dnes také PURKAREC (obr. 8) při starém říčním přechodu jihozápadně pod Kostelcem. Jeho jméno se odvozuje od osobního jména Purkart a nelze zcela vyloučit, že na založení poříční osady se tu podílel známý Purkart, původem z Janovic, zvíkovský purkrabí a přední rádce a věrný služebník Přemysla Otakara II. Jádrem osady na terase levého vltavského břehu tu ovládá mohutný raně gotický kostel, zasvěcený sv. Jiří. Má rozlehlou plochostropou loď s pravoúhlým závěrem. Závěr, vysunutý nad vltavský břeh, podpírají na rozích nízké opěráky, jeho vnitřní prostor je zaklenut jedním polem křížové klenby s lomenými čely a jednoduše okosenými žebry. Na jižním boku

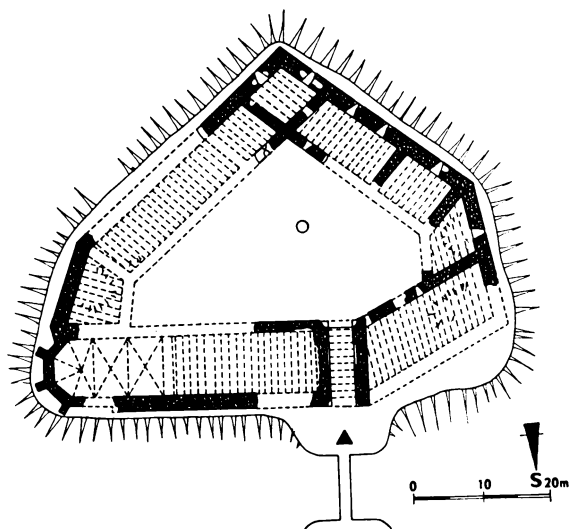
Obr. 8. Purkarec — půdorys raně gotického kostela sv. Jiří (středověké zdivo označeno černě).

ústí do lodi menší, dnes omítnutý portálek, k severnímu boku kostelního závěru přiléhá obdélná sakristie, rovněž dosud středověkého původu. Kostelní stavbu patrně od nejstarších dob obklopovalo nepravidelné oválné hrazení.

V nevelkém odstupu od Kostelce a Purkarce oběma směry patrně vyrůstaly v raně gotickém období i ostatní osady mezi lesy v severním dílu hlubockého katastru. Podle svých zakladatelů získaly pak jména Jaroslavice, Hroznějovice a Poněšice.

V lucemburském období zůstal hrad Hluboká nadále správním centrem panství — případné stavební zásahy do jeho organismu ve 14. století nelze již v dnešním stavu podchytit. Existenci osady ZÁMOSTÍ, na protějším břehu, východně od hradu, připomíná k r. 1351 krvavá srážka Jindřicha z Hradce s Rakušany. Držitel nedalekého dvorce KŘESÍNA byl z rozhodnutí krále Václava IV. povinen na zavolání dostavit se na hrad se psem a trubkou.

Období lucemburků v oblasti připomíná především zřícenina HRÁDKU, nebo také KARLSHAUSU (obr. 9), 2 km jižně od Purkarce při levém břehu Vltavy. První zmínky o něm se objevují v r. 1357, poslední pouhých 23 let poté, k roku 1380.

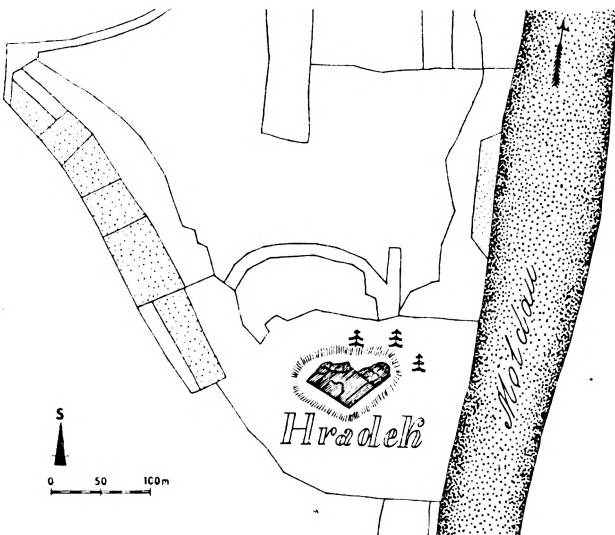
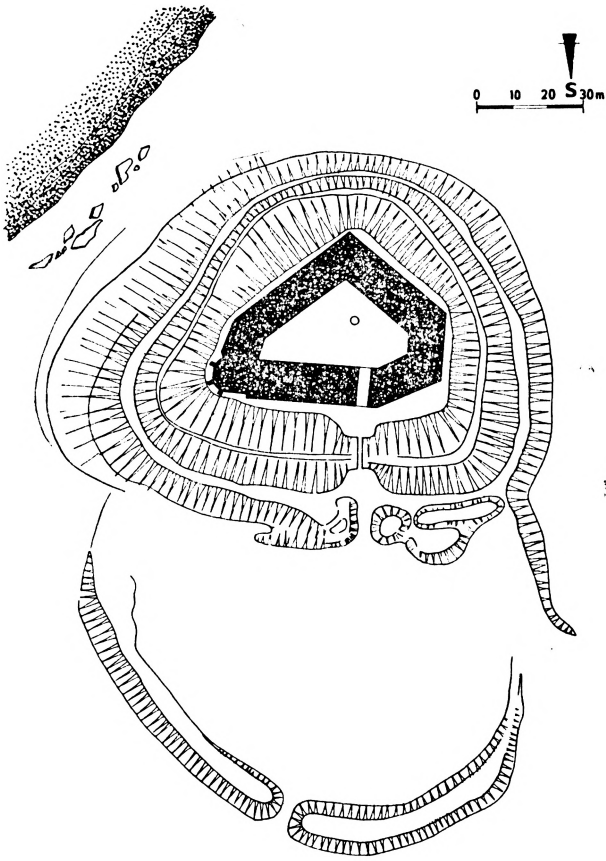

Obr. 9. Karlshaus — půdorys dnešní hradní zříceniny s rekonstrukcí trámových stropů.

Hrádek se měl stát střediskem samostatné hospodářské oblasti. K jeho založení patrně vedlo i oživení dopravní cesty po Vltavě — je známo, že za Karla IV. probíhaly na Vltavě mezi Budějovicemi a Prahou rozsáhlé zplavňovací práce, při nichž byla ve všech jezích zřizována vrata široká alespoň 20 loktů pro průjezd vorů (ze 7 celních stanic na Vltavě byla jedna z prvních právě pod Hlubokou).

Nepravidelně šestiboký hrádek, na skalnatém ostrohu při Vltavě, byl ze všech stran obestavěn jednotraktovými křídly s dřevěnými trámovými stropy. Podsklepeny byly patrně jen jejich díly, pod západní a pod protilehlou východní částí hrádku. V půdorysu se dosud nejvýrazněji uplatňuje severní čelní křídlo, kterým prochází užší průjezd, navazující na můstek přes příkop. Průjezd byl rovněž pod trámovým stropem a na jeho bocích jsou dosud dochovány zbytky dvoudílných sedilí, jejichž kamenné orámování mělo okosené hrany.

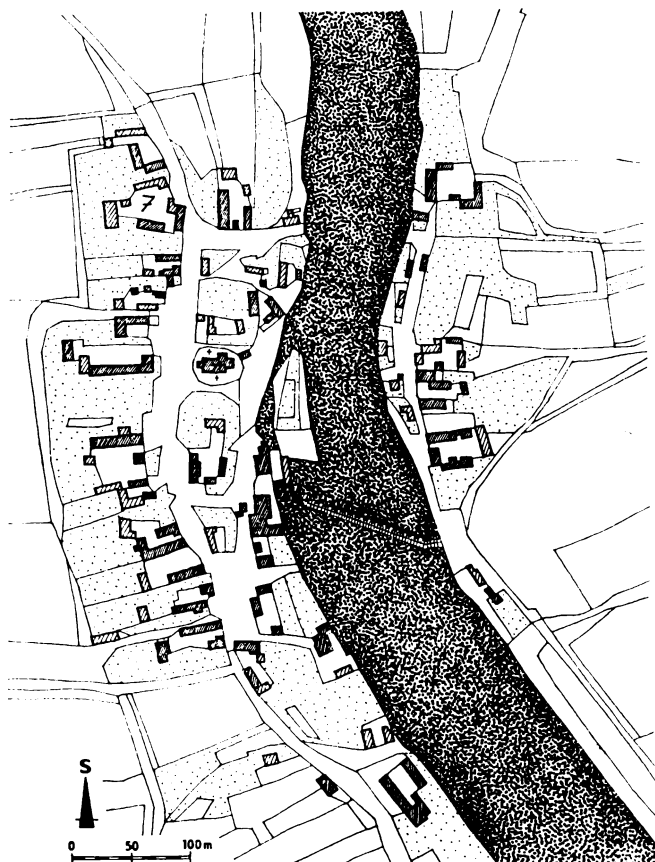
Obr. 10. Karlshaus — širší situace hrádku s předhradím.

Obr. 11. Karlshaus — situace hrádku na katastrálním plánu z r. 1827.

Východní třetinu tohoto čelního křídla zabírala hradní kaple, která jako jediná z hradních prostor byla nad úrovní sklepů zaklenuta. Klenbu lodi tvořila dvojice křížových polí, polygonální závěr podpíraný opěráky byl bezpochyby překlenut dostřednými pruty. Na vnějším průčelí křídla je zjevně patrna určitá etapizace výstavby, projevující se rozdílem mezi pravidelně oddělenou dolní částí z menších řádkovaných plochých kamenů a horním zdívem s dvojicí ven rozevřených lomených oken — které je zděno z rozměrnějšího kamenného materiálu. Těmto horním oknům, v úrovni 1. patra, mohl odpovídat prostor, jakési tribuny, otevřené do lodi kaple.

Podobná, ven rozevřená okénka, obvyklá u středověkých interiérů obložených dřevem, se dochovala ještě v úrovni obytného 1. patra v západním křídle. Výjimečně rozměrný hrotitý otvor se dále uchoval v jihovýchodním boku 1. patra hradu, při jižní zahrocené části půdorysu. Jedině nad touto částí bychom také mohli uvažovat o nějakém nepříliš výrazném věžovém vyvinutí — v místě, odkud je výhled proti toku řeky. Ostatní okenní otvory v úrovni přízemí byly vloženy do segmentem zaklenutých nik. Všechna kamenná ostění, kromě patek sedlila na západním boku bývalého průjezdu, byla zřejmě vyvrtána a odvezena k jinému použití. Kromě možné jižní pozorovací nástavby lze

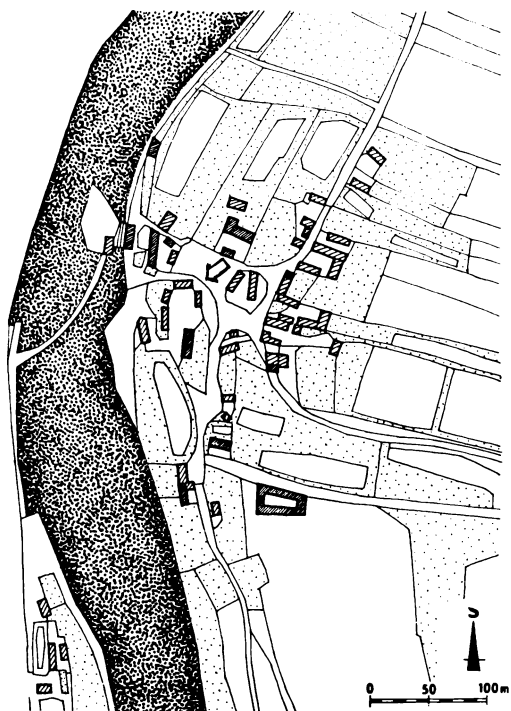
Obr. 12. Purkarec — katastrální plán jádra městečka z r. 1827 — č. p. 7 — situace pozdně středověkého sídla lovčího.

rovněž jen hypoteticky uvažovat zvýraznění vstupního dílu hradu nad průjezdem a o existenci san'ktusové věžičky nad kaplí. Patra hrádku byla nepochybně přístupná z nádvoří, vnějšími schodišti a pavlačemi, v terénu nádvoří je zřetelná prohlubeň studny. Areál lemuje obvodový příkop a val, k němuž se při vstupní straně přimyká předhradí, vymezené jednodušší valovou hradbou — výraznější stopy zaniklých konstrukcí se tu objevují pouze v linii před vstupním čelem hradu (obr. 10—11).

Zvláštní kapitolou v historii hrádku zůstává městečko, založené víceméně současně s Karlshausem a stejně tak nazývané. Brzy po svém založení získalo stejná práva jako ostatní komorní městečka. Poprvé se připomíná v r. 1364, kdy tehdejší hradní purkrabí Petr z Nasavrk společně s rychtářem, konšely a obcí městečka žádá Karla IV., aby potvrdil nadaci zdejšího farního kostela. Naposledy je městečko uváděno pouhých 6 let poté — v r. 1370, kdy je jmenováno společně s Vodňany a Sušicí, s nimiž mělo připadnout nevěstě Václava IV. (v případě nezaplacení věnné zástavy).

Záhadně zmizelé městečko s rychtářem a konšely, s farou, kostelem a náměstím, bylo bezvýsledně hledáno na několika místech v okolí. Prozatím nezbývá, než se smířit s tím, že bylo vysazeno na místě starého Purkarce s již existujícím raně gotickým kostelem, a že dočasný název Karlshaus opět později zcela vytlačilo starší jméno Purkarec.

Pozdější, vcelku rozvolněný ulicový půdorys (obr. 12) jádra Purkarce, ve kterém nejsou zřetelné výraznější stopy vysazené pravidelnější městské dispozice, můžeme potom nejspíše vysvětlit devastací staršího půdorysu v období husitské revoluce, během níž obyvatelé odtud a z Hluboké odešli na Tábor.

Obr. 13. Jaroslavice — katastrální plán jádra obce z r. 1827 s označením předpokládaného místa bývalého feudálního sídla.

V lucemburském období, závěrem 14. století, se v hranicích katastru poprvé připomíná bezpochyby starobylá ves JEZNICE nad přítokem potoka Strouhy do Vltavy — 2 km severně od Purkarce — nepravidelně formovaného půdorysu při křížení starších cest.

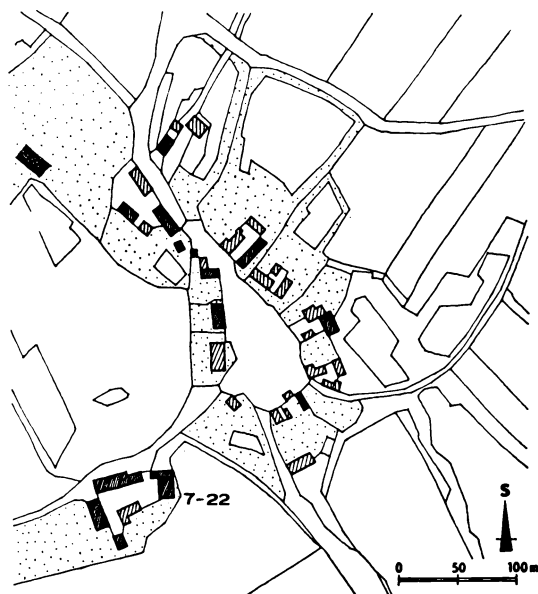
V r. 1377 udělil král Václav IV. dědičně svému kuchaři a čeledínovi lány polí a místo pustého mlýna Buzkova. Buzkov definitivně mizí z Povltaví až v současné době při budování zdrže k Temelínské jaderné elektrárně.

Král Václav udělil svému kuchaři a jeho potomkům vedle polí i úřad lovcího, který má dohlížet na okolní lesy. Pozdější pohusitský svobodný dvůr lovcího zahrnoval v Purkarci dnešní dvůr č. 7 a nelze vyloučit, že měl svůj původ ve dvorcí bývalého králova kuchaře.

Ves JAROSLAVICE (obr. 13) — 1 km severně od bývalého mlýna Buzkova na druhém břehu Vltavy — byla rovněž v poslední době srovnána se zemí stavbou přehradní nádrže k Temelínu. Ještě na stabilním katastru a částečně dosud v terénu je patrné pravděpodobné místo tvrziště při bývalé návsi, svažující se k mlýnu u řeky. Závěrem lucemburského období, v letech 1406—1408, se zde připomíná drobné feudální sídlo Maršika z Jaroslavíc.

Vladycké sídlo bylo v dotyku husitské revoluce pravděpodobně i v HROZNĚJOVICÍCH.

Rovněž v PONĚŠICÍCH (obr. 14), v lesích na témže břehu Vltavy — proti Karlshausu — se v lucemburském období připomíná drobné feudální sídlo, na němž r. 1407 hospodařil Pešík z Poněšic. Teprve podrobnější archeologický výzkum by mohl i tady potvrdit, nebo vyloučit, zda toto nejstarší feudální sídlo, které se asi zřejmě nevyvinulo do podoby opevněné tvrze, zabíralo místo dnešního izolovaného dvorce č. 7—22, jihozápadně od kapkovité návsi, v němž dodnes žije poslední potomek lovcího, kterého sem v r. 1635 dosadil Baltazar de Marradas.

Obr. 14. Poněšice — katastrální plán jádra středověké vsi z r. 1827 — s označením pozdějšího dvorce lovcího č. p. 7—22.

Období husitské revoluce, oblast kolem hradu Hluboká vážně ohrožovalo a stalo se zde stejně jako jinde u nás předělem mezi stavebním a celkovým slohovým nazíráním mezi vrcholnou a pozdní gotikou.

Frameny a literatura

- BENEŠOVSKÁ, K., 1986: Kostel v Trstěnici u Znojma a otázka funkce tzv. vedlejších prostor středověkých kostelů, *AH 11*, 305—312.
- BOHÁČ, Z., 1979: Pozemková údržba pražského arcibiskupství v době předhusitské, *HG 18*, 165—204.
- BRANIŠ J., 1900: Soupis památek historických a uměleckých v království českém, VIII (České Budějovice), Praha.
- C D B I—V: Codex diplomaticus et epistolaris Regni Bohemiae, Praha, I (1904—1907) ed. G. Friedrich, II (1912) ed. G. Friedrich, III/1 (1943) ed. G. Friedrich, III 2 (1962) ed. G. Friedrich, Z. Kristen, IV 1 (1962) J. Šebánek, S. Dušková, IV/2 (1965) ed. J. Šebánek, S. Dušková, V 1 (1974) ed. J. Šebánek, S. Dušková.
- ČAPEK, F. J., 1975: Svobodnické a manské lokality na Hlubocku, Výběr z prací členů historického klubu při jihočeském muzeu v Českých Budějovicích 12, seš. 1., str. 239—243.
- DENKSTEIN, V.—MATOUŠ, F., 1953: Jihočeská gotika, Praha.
- DUBSKÝ, B., 1949: Pravěk jižních Čech, Blatná.
- DURDÍK, T., 1989: Purkarec, hrad Karlshaus, okres České Budějovice, in: Výzkumy v Čechách 1986—1987, Praha, 162—163.
- HOŘEJŠÍ, J., 1983: Státní zámek Hluboká, Praha.
- CHARVÁT, P., 1982: Dolní Újezd u Litomyšle a otázka vesnických refugií v Čechách, *AH 7*, 429—432.
- KOLÁR, M., 1874: Karlshaus, hrad a městečko v Čechách, *PA X*, 141—154.
- KUTHAN, J., 1977: Středověká architektura v jižních Čechách do poloviny 13. století, 2. vyd., České Budějovice.
- MENCL, V., 1959: Architektura předrománských Čech, *Umění 7*, 331—354.
- MENCL, V., 1962: Středověká architektura na střední Vltavě, *Umění 10*, 217—247.
- MENCLOVÁ, D., 1972: České hrady I—II, Praha.
- MERHAUTOVÁ, A., 1971: Raně středověká architektura v Čechách, Praha.
- NOVOTNÝ, V., 1912—1928: České dějiny I/1—3, Praha.
- NOVOTNÝ, V., 1937: České dějiny I/4, Rozmach české moci za Přemysla II. Otakara, Praha.
- NOVÝ, R., 1972: Přemyslovský stát 11. a 12. století, Praha.
- PROFOUS, A., 1947, 1949, 1951: Místní jména v Čechách, jejich vznik, původní význam a změny, I—III, Praha.
- RADOVÁ-ŠTIKOVÁ, M., 1983: Sakristie s apsidou vesnických farních kostelů, in.: *Umění 13. století v českých zemích*, 255—267.
- REGESTA diplomatica nec non epistolaria Bohemiae et Moraviae, Pars II—VII/5, ed. J. Emler, B. Mendl, M. Linhartová, V. Rynešová, J. Spěváček, Praha 1882—1963.
- SEDLÁČEK, A., 1890: Hrady, zámky a tvrze Království českého VII, Praha.
- SEDLÁČEK, A., 1895—1908: Místopisný slovník Království českého, Praha.
- ŠIMÁK, J. V., 1938: Středověká kolonizace v zemích českých, in.: *ČD 1/5*, Praha.
- TUREK, R., 1963: Čechy na úsvitě dějin, Praha.
- TUREK, R., 1988: Počátky české vzdělanosti, Praha.
- U P Č: Umělecké památky Čech [zpracoval kolektiv za vedení E. Pocheho], sv. 1 (A až J), 1977, sv. 2 (K—O), 1978, sv. 3 (P—Š), 1980, sv. 4 (T—Ž), 1982, Praha.
- VERBÍK, A., 1983: Purkarec. Minulost a socialistická přítomnost jihočeské vesnice, České Budějovice.

Zusammenfassung

Gebiet Hluboká a. d. Moldau — Entwicklung und Baugestalt der mittelalterlichen Siedlungen bis zur Hussitenzeit

Zum Gebiet Hluboká a. d. Moldau gehören Gemeinde Poněšice, Líšnice, Němčice, Hroznějovice und Jaroslavice mit der Zentralgemeinde Kostelec an der rechten Moldauseite. Am linken Moldauufer befindet sich ein weiteres Siedlungszentrum das ehemalige Städtchen Purkarec. An seiner südlichen Seite ist Burgruine Karlshaus und an der Nordseite Gemeinde Jeznice mit ehemaliger Mühle und Dorf Buzkov.

Die ältesten Spuren der slawischen Besiedlung zeigt der Burgwall Litoradlice, wo bisher keine Forschung durchgeführt wurde. Es ist auch möglich, daß ein Burgwall an der Stelle des heutigen Schloßes Hluboká existieren konnte. Die Keramikfunde aus dem 12. und 13. Jh. stammen aus einer Lokalität 200 m nördlich von Purkarec und eine andere Lokalität aus derselben Zeit befindet sich in der Umgebung von Jaroslavice. Ein rundlicher Hausberg wurde bei Poněšice festgestellt. Die wichtigste Zeitperiode für die Besiedlung des Hlubokásgebiets war das 13. Jh.

Zu den ältesten kirchlichen Bauten gehört in dieser Landschaft die Kirche in Hosín, etwa 2 km südöstlich von Hluboká. Die Datation dieser Kirche bewegt sich vom 10. bis zur ersten Hälfte des 14. Jh. Die Verfasser vermuten, dass die Kirche aus dem Anfang des 13. Jh. stammt.

Das alte Dorf ist Bavorovice, das schon im Jahr 1227 schriftlich erwähnt ist. Die Expansion der Adelsfamilie von Prčice war Grund zur Gründung der königlichen Burg Hluboká. Aus der ursprünglichen Burg ist nur sog. „roter Turm“ erhalten geblieben.

Gleichzeitig mit der Burg Hluboká entstand das Dorf Munice, etwa 2 km von der Burg entfernt. Typologisch handelt sich um ein Platzdorf.

Im Nordgebiet von Hluboká war ein wichtiges Zentrum das Dorf Kostelec, mit einer befestigten Kirche. Zu den frühgotischen Dörfern gehört in dieser Landschaft Purkarec mit der frühgotischen St. Georgs-Kirche. Aus derselben Zeit stammen noch weitere Dörfer: Jaroslavice, Hroznějovice und Poněšice.

Auch im 14. Jh. war die Burg Hluboká ein herrschaftliches Verwaltungszentrum. Die Bautätigkeit aus dieser Zeit kann man im heutigen Zustand nicht feststellen. Die Zeit der Luzenburger erinnert die Burgruine Karlshaus. Die erste Erwähnung dieser Burg ist im Jahr 1357 und die letzte im Jahr 1380. Die Burg wurde mit einem Graben und Wall versehen. Zu dieser Burg gehörte auch gleichnamiges Städtchen, das zum erstenmal im Jahr 1364 erwähnt wurde. Da in der Umgebung keine Spur nach diesem Städtchen gefunden wurde, ist sehr wahrscheinlich, daß das Städtchen Karlshaus mit dem Dorf Purkarec identisch ist.

Das Dorf Jeznice ist erst am Ende des 14. Jh. erwähnt. Ein weiteres Dorf in dieser Landschaft Jaroslavice ist ulängst mit dem Ausbau der Talspere Temelín verschwunden. Nur Spuren nach der Feste sind im Terrain geblieben. Ein Adelsitz war sehr wahrscheinlich auch in den Dörfern Hroznějovice und Poněšice.

Abbildungen:

1. Hlubokás-Gebiet.
2. Bavorovice. Katastralkarte aus dem Jahr 1827.
3. Hluboká a. d. Moldau. Katastralkarte des Schlosses mit dem Städtchen und mit dem Dorf Zámostí aus dem Jahr 1827.
4. Hluboká a. d. Moldau. Souterainsgrundriß des heutigen Schlosses. Gotische Mauer ist schwarz bezeichnet.
5. Munice. Katastralkarte aus dem Jahr 1827.
6. Kostelec. Katastralkarte aus dem Jahr 1827.
7. Kostelec. Grundriß der St. Laurentius-Kirche. Frühgotische Mauer ist schwarz.
8. Purkarec. Grundriß der frühgotischen St. Georgs-Kirche. Mittelalterliche Mauer ist schwarz.
9. Karlshaus. Grundriß der heutigen Burgruine. Mit der Rekonstruktion der Balcken-decke.
10. Karlshaus. Situation der Burg und Vorburg.
11. Karlshaus. Katastralkarte aus dem Jahr 1827.
12. Purkarec. Katastralkarte des Stadtkerns aus dem Jahr 1827.
13. Jaroslavice. Katastralkarte aus dem Jahr 1827. Mit der Bezeichnung des ehemaligen Adelsitzes.
14. Poněšice. Katastralkarte aus dem Jahr 1827 mit der Bezeichnung des Jagdhofes Nr. 7—22.

